

Bir gazetede ilginç bir haber başlığı: Dünya Devleri Türkiye'ye Yatırımı Görüşecek. Dünya devleri... yatırım... görüşme..., ne olabilir acaba? Merak edip okuyorum haberi: Başbakan R. T. Erdoğan başkanlığında 31 Ekim'de toplanacak 8. Yatırım Danışma Konseyi'ne, ciroları 572 milyar dolara, istihdamı 1.4 milyon kişiye ulaşan 17 dünya devi şirketin başkanı ve CEO'su katılacak. Toplantı İstanbul'da Başbakanlık Dolmabahçe Çalışma Ofisi'nde gerçekleştirilecek. Yatırım Danışma Konseyi, Türkiye'yi uluslararası yatırımcılar için daha güvenli bir liman haline getirme yolunda çok önemli bir mihenk taşı... AKP hükümeti bu bağlamda, uluslararası doğrudan yatırımların artması ve Türkiye'nin, uluslararası yatırımcıların, bugün olduğu gibi gelecekte de artan oranda tercih ettiği bir yatırım ülkesi olabilmesi için yatırımlarla ilgili düzenlemelerin rasyonel hale getirilmesini önemli bir gereklilik olarak görüyor. Başbakan Erdoğan başkanlığında her yıl toplanan Yatırım Danışma Konseyi'nin, yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik değerlendirmelere önemli katkı sağladığı belirtiliyor.

Toplantıya, Dünya Bankası, Air Liquide (Fransa), Alstom (Fransa), Avrupa Yatırım Fonu, Burgan Bank Grubu (Kuveyt), Citigroup (ABD), Eldorado Gold Corporation (Kanada), Energy Allied International (ABD), E.ON SE (Almanya), Hitachi Ltd. (Japonya), Huawei Technologies Co. Ltd. (Çin Halk Cumhuriyeti), Khazanah Nasional Berhad (Malezya), Medtronic (ABD), Nesma Holding Co. Ltd. (Suudi Arabistan), Sumitomo Rubber Ind. Ltd. (Japonya), Thyssenkrupp AG (Almanya), VINCI (Fransa) gibi uluslararası kuruluş ve küresel şirketlerle, Türkiye'den TÜSİAD, TOBB, TİM, YASED gibi özel sektör kuruluşları katılıyor [1](#) .

Bu önemli haber beni ister istemez, geçmişte yazdığım kimi makalelere, o makalelerin bazı paragraf ve satırlarına götürdü. Ne var ki üzuldüm..., içim burkuldu. Satırlar bir uyarı niteliğindedeydi, Ancak diğer yazarlarımızınki gibi unutulmuş, arada kaynayıp gitmişti. Kimin umurundaydı. "Olsun" dedim, "yine de ben sürdürüyüm aydınlatma görevimi." Aşağıda yorumsuz olarak o notları bir kez daha sunuyorum yurttaşlarımın dikkatine...

İlk sunacağım paragraflar üç yıl önceye ait, tarihi 20.5.2010 [2](#) ...

Türkiye'de 100 000 kilometrekareden fazla bir vatan parçası; maden arama ruhsatı verilerek, 20 kadar Amerikan, Anglo-Amerikan ve Kanadalı şirketin kullanımına terk edilmiş bulunuyor. İşin daha trajik olan yönü ise yasal bir düzenleme yapılması durumunda, bu toprakların mülkiyetinin de yabancı şirketlere geçme riskinin bulunması... Konu bu olunca, Endonezya örneğini, son derecede ibret verici olduğundan, hatırlamamak mümkün mü? Bilindiği gibi dünyada bir "küresel şirketler" ya da diğer adıyla "ulus ötesi şirketler" gerçeği var (Haberimizde "dünya

devleri” adıyla geçiyor). Ulus ötesi şirketler nerdeyse 200 yıldır dünya kaynaklarını paylaşma, ele geçirme yarışı içinde. Bu süreçte iki uygulama görülüyor.

1) Birincisi, adı geçen şirketlerin geçmişte uyguladıkları yöntem... Endonezya bunun çarpıcı bir örneği... Bu Müslüman ülke 1960’ların sonunda, ulus-ötesi şirketlerin talanına sahne oldu.

Önce ülkenin başındaki diktatör, Suharto ayarlandı. Ardından, Endonezya’nın bütün doğal kaynakları masaya yatırıldı. Kaynakların üzerine hangi şirketler üşüşmemiştir ki:

Rockefeller

ve

Rothschild

’ların petrol şirketleri,

İngiliz Kraliyet ailesi

kartelinin şirketleri,

General Motors, British American Tobacco, US Steel, Freeport McMoran, Alcoa, Inco, BHP

Billiton, Rio Tinto

...

Sözde, Endonezya kalkındırılacaktı. Nerede!... İşin racunu böyle... Yıldızlı laflar, kalkınma palavraları, sadece halkı, saf aydınları okşayıp uyutmaya yönelik. Gerçekte yapılan, Endonezya’yı yabancılara pazarlamaktı. Suharto’nun ilk işlerinden biri, -Türkiye’de AKP’nin çıkardığı yasaya benzer- bir maden yasası çıkarmak oldu. Beş yıl vergi muafiyeti tanınan şirketler, bu süre bile dolmadan ülkenin yeraltı kaynaklarını talan ettiler. Bütün doğal kaynaklar ulus-ötesi maden şirketlerinin kontrolüne ve mülkiyetine geçti.

2) Gelelim ikinci uygulamaya:1970’lerin başlarındayız. Ulus-ötesi şirketler bir araya gelerek bir örgüt kuruyorlar: Dünya Ekonomi Vakfı... Vakıf 1987’de Dünya Ekonomik Forumu’na dönüştürülüyor. Artık paylaşım, bu forumca düzenlenen yıllık toplantılarda yapılıyor. Geleneksel olarak İsviçre’nin

Davos

kentinde yapılan toplantılara politik ve akademik kadroların yanı sıra

Citibank, HSBC

gibi finans tekelleri;

Cargill, Coca Cola, Nestlé

gibi gıda tekelleri;

Philip Morris, British American Tobacco

gibi tütün tekelleri;

Rio Tinto, Anglo-American Corporation, BP Amoco

gibi madencilik tekelleri katılıyor (Haberimizde “dev şirketler” olarak geçiyorlar).

Tabii toplantılara az gelişmiş ülkelerin (AGÜ) yetkilileri de davet edilmektedir. Örneğin Türkiye’den ilk katılan Turgut Özal oldu; sonra, AKP hükümetinin Devlet Bakanı Ali Babacan... Bunun ardından, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan... Toplantılarda AGÜ yetkilileri ülkelerindeki yatırım ortamını nasıl iyileştirdiklerini, daha da ileri düzeyde hangi “reform”ları yapacaklarını

anlatırlar (Haberimizde aynen “yatırım ortamının iyileştirilmesi”, yatırımlarla ilgili düzenlemelerin rasyonel hale getirilmesi” olarak geçiyor). Buna karşılık, ulus-ötesi şirketlerin sözcüleri de kendi isteklerini sıralar. Bu isteklerden biri şudur: Doğal kaynakların kullanılmasında “ulusal çıkarların gözetilmesi koşulu”nu kaldırın. Uluslararası tekellere petrol, maden ve orman kaynaklarını sınırsız şekilde kullanma olanağı tanıyın. Toplantı

bitip AGÜ yöneticisi ülkesine döndükten kısa bir süre sonra, ulus-ötesi şirketlerin yöneticilerinden oluşan bir heyet de (Haberimizde “17 dünya devi şirketin başkan ve CEO'ları” olarak anılıyorlar) o ülkeye damlar, neden? Çünkü karşılıklı sözler verilmiş, vaatler alınmıştır. Şirketler kendi çıkarları doğrultusunda o ülkede başlatılacak gelişmeleri, gerekli yasal mevzuatın düzenlenip uygulanmasını yönlendirecek, kontrol edeceklerdir.

Ve 2.11.2012 tarihli “Yabancı Sermaye Efsanesi” adlı makalemde aldığım satırlar [3](#) ...

Türkiye 1980'lerden bu yana, özellikle de AKP iktidarı ile birlikte bütün umudunu dış kaynağa, bu kapsamda yabancı sermaye girişine bağlamış olan bir ülke durumuna geldi. Gelişmesini –daha doğrusu büyümesini- neo-liberal politikalardan, yabancı sermaye girişinden bekliyor (Haberimizde “yabancı sermaye” “uluslararası yatırımlar” adıyla anılıyor.). Tabii yabancı kapitalist Türkiye'ye girmek için elverişli kurumlar istiyor, ülke kaynaklarından en rahat şekilde faydalanacağı hukukî yapılar, birtakım örgütler istiyor. Türkiye'de bu amaçla oluşturulan kurumlardan aklıma geliverenler şunlar: Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü, Turizm Bakanlığı (Yabancı Sermaye Dairesi Başkanlığı), Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (Yabancı Sermaye Başkanlığı), Sermaye Piyasası Kurulu, YASED, TOBB Yabancı Sermaye Kurulu...

İşte, bu örgütlerden biri de Yatırım Danışma Konseyi'dir (Haberimizde adı geçen kuruluş..., nihayet karşılaştık!).

Neyin nesidir Yatırım Danışma Konseyi, amacı nedir? Sorunun bir yanıtını Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Yasemin Özdek'in, “Şirket Egemenliği Çağı” adlı kitabında buluyoruz. “Türkiye'nin yeni sömürgeci bir zihniyetin elinde esir olduğuna” dikkat çeken Sayın Özdek bu konuda özetle şunları söylüyor: Türkiye'de özel sermaye Yatırım Danışma Konseyi üzerinden yabancı sermayenin direktifleri doğrultusunda ve onunla işbirliği içinde devlet kurumlarını adım adım ele geçirmiş, sosyal devlet tasfiye edilmiştir. Bu amaçla din ve Osmanlılık dahil, her türlü ideolojiden yararlanılmıştır. Türkiye'de

2000'li yıllardan bu yana uygulanan ekonomi politikalarında Yatırım Danışma Konseyi'nin önemli bir rolü vardır. Bu konseyin mimarları IMF ve Dünya Bankası'dır (Haberimize bakın, toplantıya katılanlar arasında...). Türkiye 2002 yılında IMF'ye verdiği bir niyet mektubunda bir yatırım konseyi kurmayı taahhüt etmişti. Dünya Bankası'nın işbirliğiyle kurulan bu kuruluştan beklenen işlev;

Türkiye'de, yatırım yapacak uluslararası şirketlerin çıkarlarına uygun bir yapı oluşturmak, gerekli yapısal değişimi yönlendirmek ve gerçekleştirmektir.

Konsey'de hem devleti temsil eden hükümet üyeleri, hem özel şirketler, hem de çokuluslu şirketlerin üst düzey yöneticileri bir araya geliyor, Türkiye'nin geleceğine ilişkin kararlar alıyorlar (Haberimizde bu listeyi hemen olduğu gibi bulacaksınız). Ülkemizde son yıllarda çıkarılan pek çok yasa ve diğer mevzuat değişiklikleri, Yatırım Danışma Konseyi'ndeki çokuluslu tekeller ve

sermaye örgütleri temsilcileri öyle “tavsiye” ettiği için yapılmıştır. Son dönemde Meclis’ten yoğun ve hızlı bir şekilde yasa çıkarılmasının başlıca sebeplerinden biri budur.

Son notum ise bir yıl önceye ait, 11.11.2012 tarihini taşıyor:

Özelleştirme sadece halka ait aktiflerin özel şahıs ve şirketlere satılmasından ibaret değildir, bu özelleştirmenin dar anlamıdır. O geniş anlamıyla aynı zamanda ekonomik ve sosyal yapıların, hukukun, kuralların da özelleştirilmesidir. Bir vesile ile vurguladım: “Türkiye’de son yıllarda çıkarılan pek çok yasa ve diğer mevzuat değişikliği, Yatırım Danışma Konseyi’ndeki çokuluslu tekeller ve sermaye örgütleri öyle ‘tavsiye’ ettiği için yapılmıştır.”

Bu kapsamda bir bilim insanımız,

Prof. Dr. Yasemin Özdek

, “özel şirketlerin ve sermaye örgütlerinin mevzuata yön vermesini, yasa değişikliklerini kararlaştırmasını, “yasama faaliyetinin özelleşmesi” olarak görüyor” ki son derecede haklıdır.

Şöyle devam ediyor Sayın Özdek:

“Bu, özelleşme sürecinin son halkasıdır. Özelleşme sadece kamu varlıkları ve kamu hizmetleriyle sınırlı kalmayıp, siyasi kararların alınma sürecine de yansıyor ki, böyle bir durum demokrasinin yok edilmesi demektir. ... Sorun sadece yoksullaşma ve emekçilerin ekonomik ve sosyal haklarının gaspı meselesi değildir, aynı zamanda demokrasinin biçimsel koşullarının bile ortadan kalkması, siyasi rejimin değişmesi meselesidir.”

[4](#)

*** Dediğim gibi bir yorum yapmıyor, sadece basit bir soru soruyorum sana değerli okur: Kim, çok değil beş on yıl önce

“Ben bu ülkeyi pazarlamakla mükellefim”

demişti?

[1](#) Dünya gazetesi, 26.10.2013

[2](#) Cihan Dura, “Endonezya’da Suharto, Ya Türkiye’de?” http://www.cihandura.com/eski/index.php?option=com_content&task=view&id=553&Itemid=60

[3](#) “Cihan Dura, “Yabancı Sermaye Efsanesi”, <http://cihandura.com/emperyalizm-yazilari/139-yabanci-sermaye-efsanes.html>

[4](#) Cihan Dura, “AKP’yi Seksen Yılın Birikimi Ayakta Tutuyor”, <http://cihandura.com/ekonomi-yazilari/145-akpy-seksen-yilin-brkm-ayakta-tutuyor.html>

[Prof. Dr. Cihan DURA , 31 Ekim 2013](#)